

בבית המשפט העליון בירושלים

ע"א 10855/07 - א'

בפני : כבוד הרשם יגאל מרזל

המערערים : 1. בנק הפועלים בע"מ
2. ישראלכרט בע"מ

נ ג ד

המשיבים : 1. אייס רשתות שיווק מוצרי צריכה בע"מ
2. סופר פארם (ישראל) בע"מ
3. שירותי בריאות כללית
4. סלקום ישראל בע"מ
5. סלקום תקשורת קווית שותפות מוגבלת
6. חברת פרטנר תקשורת בע"מ
7. רשות ההגבלים העסקיים

בקשה לסיום הליך

החלטה

1. לפני בקשה סילוק על הסף של ההליך שבכותרת, שהוגשה על ידי הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: הממונה). נשוא הבקשה הינו ערעור שהוגש ביום 20.12.07 על ידי בנק הפועלים בע"מ וחברת ישראלכרט בע"מ (להלן יחדיו: המערערים) על החלטת בית הדין להגבלים עסקיים (להלן: בית הדין) מיום 11.11.07. בהחלטה זו הוחלט למנות מומחה לבחינת שיעור העמלה הצולבת בהסדר הסליקה ההדדית של כרטיסי אשראי שהובא לאישור בית הדין במסגרת בקשה לאישור הסדר כובל. לטענת הממונה הערעור הוגש שלא כדין, שכן המדובר בהחלטת ביניים שאין לגביה כל אפשרות ערעור – לא בזכות ולא ברשות. המערערות מתנגדות לבקשה זו, בטענה כי מדובר בהחלטה החותמת את הדיון בהליך האמור ומסיימת אותו, ומכאן שקיימת בידה זכות ערעור. משיבות 1-2 ו-4-6 הצטרפו לעמדת הממונה. משיבות 3 ו-7-11 לא הגיבו לבקשה.

2. אין חולק לפני באשר לתשתית הנורמטיבית שחלה בנדון ועיקרה סעיף 39 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: החוק), המהווה – כפי שנקבע בפסיקה – את המסגרת הבלעדית שבה ניתן לערער על החלטות בית הדין להגבלים עסקיים (ראו ע"א 4843/91 אסם תעשיות מזון בע"מ נ' עלית תעשיות מזון ישראליות בע"מ, פ"ד מו(1) 876 (2000) (להלן: פרשת אסם)). בפרשת אסם פורש הסעיף ונקבע כי ניתן לערער בזכות לבית המשפט העליון רק על החלטה המסיימת את הדיון לפני בית הדין, ואין די בכך שבעל דין "נפגע" מן ההחלטה זאת, אלא אם כן מדובר באחד העניינים הספציפיים הקבועים המאפשרים ערעור גם בלא סיום ההליך, כקבוע בסעיף 39 לחוק (ראו עוד, בג"ץ 2045/06 ארגון סוכנים ובעלי תחנות דלק נגד בית הדין להגבלים עסקיים (לא פורסם) (7.3.06)). לאור כך, עולה השאלה שהיא גם השאלה שבמחלוקת בבקשה שלפני – והיא האם החלטת בית הדין הנזכרת לעיל היא החלטה המסיימת את הדיון לפני בית הדין שניתן לערער עליה או שהיא בגדר החלטת ביניים במהלך הדיון, שאין אפשרות לערער עליה.

3. בכדי להכריע בשאלה זו יש לעמוד בקצרה על הרקע הרלוונטי לעניין. בהליך קודם לפני בית הדין (ה"ע 4630/01 בנק לאומי לישראל ואח' נ' הממונה ואח') בין המשיבות 7-11 לבין הממונה ואחרים אושר הסדר סליקה צולבת בין חברות לאומי קארד וויזה כ.א.ל. – בלא שנכללו בו המשיבות – כהסדר כובל. בפסק הדין באותו הליך קודם (מיום 31.8.06) נקבעה המתודולוגיה על פיה תחושב העמלה הצולבת בין שתי החברות, ונקבע כי ימונה מומחה על מנת ליישמה. על פסק-דין זה הוגש ערעור ביום 1.2.07 (ע"א 1023/07 בנק לאומי ואח' נ' הממונה על הגבלים עסקיים ואח' שעודנו תלוי ועומד. ביום 31.10.06 פנו המערערות יחד עם המשיבות 7-11 לבית הדין בבקשה לאישור הסדר כובל (ה"ע 610/06), שעיקרו הסכם סליקה צולבת של כרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ומסוג "מסטרקארד". לפי ההסדר נשוא הבקשה, ב-1.1.12 – שנה וחצי לפני תום תקופת ההסדר – אמור להתמנות מומחה אשר יבחן את שיעור העמלה הצולבת הראוי בישראל לפי המתודולוגיה שנקבעה בהליך הקודם שהמערערות לא היו צד לו. בהחלטתו מיום 11.11.07 הורה בית הדין להקדים את מינוי המומחה לעת הנוכחית והשהה את המשך הדיון בעניין עד להשלמת עבודת המומחה (להלן: החלטת בית הדין). על כך הוגש הערעור נשוא בקשה זו. טענת הממונה היא שהחלטת בית הדין היא החלטת ביניים, שכן אינה מסיימת את הדיון לפני בית הדין, והיא תיבלע בהחלטה הסופית של בית הדין. וודאי שאין לראות בה משום דחית הבקשה שהגישו המערערות לגופה. על-כן, לגישה, יש לסלק את הערעור על הסף. טענת המערערים היא שבהחלטה זו יש משום סיום הדיון בפני בית הדין בהליך שלפניו, שכן משמעותה

בפועל היא דחיית בקשת אישור ההסדר שהובאה בפניו, ודיון למעשה בהסדר השונה מזה שנתבקש.

4. לאחר שעיינתי בחומר שלפני ובטענות בעלי הדין, הגעתי למסקנה כי אכן אין המדובר במקרה שלפני בהחלטה סופית של בית הדין ולכן על הערעור להימחק על הסף. הטעם למסקנתי הוא שהחלטת בית הדין להקדמת מינוי המומחה לא סיימה את העניין שלפניו, אלא נתקבלה בכדי שחוות דעת המומחה תעמוד לפני בית הדין בעת מתן החלטתו הסופית בבקשה, תוך שהובהר בהחלטה עצמה כי צפויים עוד שלבים דיוניים שונים - במעמד בעלי הדין ותוך זכותם לטעון ולחקור - בנדון (סעיפים 11 ו-18 להחלטה). על כן, החלטה זו הינה שלב בדרכו של בית הדין אל עבר החלטתו הסופית בהליך שבפניו – בקשה לאישור ההסדר הכובל, ולמעשה היא "תיבלע" בה (ראו ע"א 1747/00 בזק בינלאומי נ' הממונה על הגבלים עסקיים, פ"ד נד(2) 718 (2000)). אין בידי לקבל את הטענה לפיה בעצם מינוי המומחה בשלב זה יש משום דחיה של הבקשה לאישור ההסדר ומכאן פסק דין המצדיק ערעור. הצורך במינוי המומחה בא על מנת לגבש את עמדת בית הדין בבקשה שהוגשה בשל חוסר נתונים בה. מכאן אין להסיק – ואף בית הדין לא קבע – כי ההסדר עצמו לעניין הסליקה נדחה. ער אני לכך כי לעצם ההפניה למומחה למועד ההפניה (כמו גם לחוות דעתו) יכולות להיות השלכות משמעותיות. עם זאת, אין בנתון זה כשלעצמו להקנות זכות ערעור בשלב ביניים בהליך מסוג זה, וזאת נוכח ההלכה שנקבעה בפרשת אוסט ותכליותיה לעניין יעילות הדיון וההרכעה המהירה בעניינים מסוג זה.

5. התוצאה היא על כן, כי הבקשה שבכותרת מתקבלת והערעור נשוא הבקשה יימחק. לא מצאתי מקום לטיעון נוסף בנדון מטעם המערערים, כאמור בבקשתם מיום 17.3.08. ממילא מתייתר גם הצורך בדיון בבקשה לעיכוב הביצוע (מיום 17.3.08). המערעורות תשאנה בהוצאות הממונה בסך 3,000 ₪, ובשכ"ט עו"ד של המשיבות 1, 2, 4-5 ו-6, בסך 1,500 לכל אחת. סכומים אלו ישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום ההחלטה ועד התשלום בפועל.

ניתנה היום, י"א באדר ב' תשס"ח (18.3.2008).

יגאל מרזל, שופט

ר ש ם